

27. møde

Mandag den 7. december 1992 kl. 13.00

Dagsorden:

1) *Første behandling af lovforslag nr. L 144:*

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om forsyning, trafik, postbesørgelse m.v.
Af statsministeren (Poul Schlüter).

2) *Første behandling af lovforslag nr. L 122:*

Forslag til lov om ændring af lov om en børnefamilieydelse. (Ændring af reguleringstidspunkt m.v.).

Af skatteministeren (Peter Brixtofte).

3) *Første behandling af lovforslag nr. L 123:*

Forslag til lov om ændring af etableringskontoloven og investeringsfondsloven. (Ophævelse af arbejdskravet på Bornholm for indkomståret 1993).

Af skatteministeren (Peter Brixtofte).

4) *Første behandling af lovforslag nr. L 137:*

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Medlemsbidrag).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

5) *Første behandling af lovforslag nr. L 138:*

Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Anvendelse af renteafkastet af FerieKonto til uddannelsesformål).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

6) *Første behandling af lovforslag nr. L 139:*

Forslag til lov om ændring af lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond. (Samtidighed i bidragsfastsættelsen).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

7) *Første behandling af lovforslag nr. L 140:*

Forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond. (Udbetalingsregler).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

8) *Første behandling af lovforslag nr. L 141:*

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige. (Ophævelse af ret og pligt til uddannelses tilbud efter 1. arbejdstilbud samt forsøg med behovsorienteret aktive-ringsindsats m.v.).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

9) *Første behandling af lovforslag nr. L 126:*

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af ungdomsydelsens visitationsperiode).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

10) *Første behandling af lovforslag nr. L 127:*

Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Opregulering af indtægtsgrundlaget til aktuelt niveau).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

11) *Første behandling af lovforslag nr. L 128:*

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand, lov om stempelafgift og ligningsloven. (Ophævelse af betaling for varig hjemmehjælp).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

Den første sag på dagsordenen var:

1) *Første behandling af lovforslag nr. L 144:*

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om forsyning, trafik, postbesørgelse m.v.

Af statsministeren (Poul Schlüter).

(Fremsat 2/12 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Rosing (S):

Dette lovforslag er en af efterhånden mange

[Rosing]

konsekvenser af den lovgivning, der foregår i Grønland, i dette tilfælde af den omdannelse, som Grønlands Landsting på sin efterårssamling 1992 gennemførte af Kalaallit Niuerfiat, KNI, eller på dansk Grønlands Handel.

Det gamle Den Kgl. Grønlandske Handel blev overdraget til Grønlands hjemmestyre pr. 1. januar 1986, og efter nøje forberedelser og gennemgribende politiske drøftelser vedtog Landstinget altså i enighed her i efteråret at opdele KNI, Grønlands Handel, i tre aktieselskaber, gældende fra den 1. januar 1993.

Det drejer sig for det første om Kalaallit Niuerfiat Service A/S – KNI Service A/S – som skal varetage detail- og engroshandel i bygder og yderdistrikter, skibstransport af gods til disse områder samt landsdækkende skibspassagertrafik, oliesalg og postvirksomhed, for det andet om KNI Detail A/S, som skal varetage detail- og engroshandel i de større grønlandske byer, og endelig for det tredje om et rederiaktieselskab, som skal varetage skibstransport af gods til og fra Grønland og mellem de forskellige regioner i Grønland.

Lovforslaget drejer sig om, at statstjenestemænd, som gør tjeneste ved KNI under Grønlands hjemmestyre, og som ikke ønsker at modtage hjemmestyrets tilbud om ansættelse i det hjemmestyreejede KNI Service A/S, i deres ansættelsesforhold også er forpligtet til at gøre tjeneste i dette selskab. Med andre ord tager dette lovforslag højde for, at disse tjenestemænd på samme måde som i 1986 udlånes til Grønlands hjemmestyre.

Som ordfører for Socialdemokratiet skal jeg udtale, at vi ikke anser, at der er behov for at tage dette lovforslag op til behandling i Udvalget for Grønlandslove, og vi kan således anbefale lovforslagets vedtagelse uændret.

Aagaard (KF):

Da vor ordfører, hr. Henning Andersen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne meddele, at Det Konservative Folkeparti kan give tilslutning til dette lovforslag.

Vi har noteret os, at forslaget om at omdanne Grønlands Handel til tre aktieselskaber for varetagelse af Grønlands Handels hidtidige funktioner er vedtaget af Grønlands Landsting, og da hr. Rosing på glimrende vis lige har gennemgået forslaget, skal jeg nøjes med at anbefale det til en hurtig behandling.

Steenholdt (V):

Da nærværende lovforslag blev vedtaget i Grønlands Landsting, havde vi den opfattelse, at det var en af de største beslutninger, der blev vedtaget i Landstingets 13-årige historie. Den Kgl. Grønlandske Handel og senere Kalaallit Niuerfiat, KNI, er meget rodfæstet i den grønlandske befolkning. Derfor har det været vanskeligt for Landstinget at forklare befolkningen, hvorfor det var nødvendigt at ændre KNI. Men af os alle blev det modtaget med stor glæde, da Landstinget vedtog den såkaldte omstrukturering af KNI i fuldstændig enighed.

Det er vores håb, at der ved omstruktureringen af KNI opnås smidigere og billigere drift. Også i den forbindelse mener vi, at det private erhvervsliv får bedre eksistensgrundlag, ligesom vi understreger, at ophævelsen af KNI's monopol vil være til gavn for erhvervslivet med større konkurrence til følge, hvilket i sidste ende gavner forbrugerne.

Som det kan ses i lovforslaget, skal der dannes tre selskaber, nemlig KNI Service A/S og KNI Detail A/S og endelig et rederiaktieselskab. Jeg har ellers været skeptisk med hensyn til KNI Service A/S. Det kan være en vanskelig opgave at varetage detail- og engroshandel i bygder og yderdistrikter, skibstransport af gods til disse områder samt landsdækkende skibspassagertrafik, salg af olie og postvirksomhed, og man må derfor forvente store vanskeligheder i indkøringsfasen. For Landstinget har jo vedtaget, at enprissystemet skal gælde for hele Grønland.

Det var for os en glæde, da et dansk rederi kom ind i billedet, og rederiet J. Lauritzen A/S' planer om bl.a. at uddanne grønlandsk ungdom til sømandskabet er et godt fundament i aftalen.

Behandlingen af statstjenestemænd i forbindelse med omstruktureringen synes vi også godt om, men der findes alligevel personer, som føler sig behandlet mindre godt i forbindelse med omstruktureringen. Det er arbejdspladser i Danmark, som må lukkes og flyttes til Grønland. Men vi måtte tage den beslutning for at modernisere KNI og prøve på at opnå smidighed og billigere drift af det selskab, som betyder så meget for det grønlandske samfund.

Som sagt er lovforslaget tiltrådt af Grønlands hjemmestyre, Landstinget, og derfor vil jeg anbefale lovforslaget til en velvillig behandling i Folketinget.

Tommy Dinesen (SF):

Der plejer ikke at blive sagt mange ord til de forslag, der ligger fra Grønland, især ikke når hjemmestyret har accepteret dem. Jeg vil imidlertid godt knytte et par ord til dette forslag, ikke mindst fordi der er noget med tjenestemændene; man kommer nu med nogle besparelser på området ventepenge, rådighedsløn og pension. Jeg mener, der er nogle uklarheder dér.

Men ellers vil jeg da godt sige tillykke med, at man får et andet selskab – et søfarts- eller skibsfartsselskab, eller et rederi, som det er. Det siger jeg med baggrund i, at jeg tidligere har prøvet at undersøge, hvorledes man gjorde, dengang man havde Den Kgl. Grønlandske Handel. Den Kgl. Grønlandske Handel måtte chartre skibe, og efter en 3-årig periode kunne man have købt de samme skibe for de penge, som det kostede; så meget gav de i charterhyre. Det var selvfølgelig med til at fordyre varerne i Grønland.

Der er et punkt, som jeg gerne vil have belyst, og det kan jeg så få under udvalgsarbejdet; det kan sikkert besvares hurtigt. Jeg synes nemlig, der er noget forkert i, at baggrunden for, at det nu bliver billigere at fragte gods mellem regioner i Grønland, er den, at man indfører Dansk Internationalt Skibsregister – for det er jo det, der ligger i det. Det betyder, at man f.eks. kommer ned på en grundhyre på 12.000 kr. om måneden til en matros, hvor de normalt vel skulle have en 18.000 kr. Det er selvfølgelig med til at gøre det billigere.

Når jeg godt vil have det undersøgt, er det, fordi jeg vil have at vide, om det medfører en skridning i Dansk Internationalt Skibsregister. Det er jo sådan, at regeringen sparer alle de steder, hvor den kan; det sidste skud på stammen er, at skoleskibet »Danmark« nu er blevet indregistreret i Dansk Internationalt Skibsregister. Det er jo meget smart, for man betaler mindre i hyre; men det er kommunerne, der betaler, for man er skattefri, når man er med i Dansk Internationalt Skibsregister. Så der er altså nogle andre, der betaler regningen, og det vil der også blive i Grønland, hvis man laver et skibsregister dér. De grønlandske arbejdspladser, der bliver, kommer ikke til at betale skat til Grønland.

Jeg vil godt have belyst disse ting under udvalgsarbejdet, men i øvrigt kan vi anbefale lovforslaget.

Ernst B. Schmidt (FP):

Fremskridtspartiet har ved tidligere lejligheder støttet omdannelser til aktieselskaber, når det drejede sig om offentlige foretagender, og det kan vi også gøre i dette tilfælde. Vi kan oven i købet glæde os over, at der står: »Lovforslaget medfører ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.«

Så ud fra det er vi positive over for lovforslaget.

Lis Noer Holmberg (CD):

Da CD's ordfører på dette område ikke kan være til stede på nuværende tidspunkt, skal jeg meddele, at CD kan støtte lovforslaget.

Marianne Jelved (RV):

Jeg skal på Det Radikale Venstres vegne sige, at vi kan støtte lovforslaget, som det foreligger, og i øvrigt ønsker Grønland held og lykke med foretagendet.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Tak!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, der den 28. oktober 1992 blev nedsat til behandling af lovforslag vedrørende Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om en børnefamilieydelse. (Ændring af regulerings-tidspunkt m.v.).

Af skatteministeren (Peter Brixtofte).
(Fremsat 2/12 92).